

ปุยอินทรีย์บรรจุกระสอบพร้อมจำหน่ายให้สมาชิกและชุมชน

ตามไปดูชุมชนไร่ขิง อ.สามพราน จ.นครปฐม จากปัญหาร่วมที่ยากแก้ไข กลายมาเป็นกลุ่มผลิตปุยอินทรีย์ที่เข้มแข็ง

เป็นที่ทราบกันดีว่าจังหวัดนครปฐมนั้นเป็นหนึ่งในจังหวัดเกษตรกรรม โดยมีผลผลิตขึ้นชื่อคือผลไม้ต่างๆ มากมายทั้ง ส้มโอ พลับ ฝรั่ง ชมพู่ และข้าว โดยเฉพาะ ส้มโอถึงขั้นเข้าไปอยู่ในคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า “ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า สวยงามตาแม่น้ำท่าจีน”

นายอนุพัทธ์ สุดปฐม ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตปุยอินทรีย์ตำบลไร่ขิง อ.สามพราน จ.นครปฐม

โรงปุ๋ยอินทรีย์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตำบลไร่ซิง
อ.สามพราน จ.นครปฐม

ตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราน เป็นหนึ่งในพื้นที่เกษตรกรรมเช่นกัน ในอดีตเกษตรกรส่วนใหญ่ของที่นี่ใช้สารเคมีในการทำการเกษตรส่งผลทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง อีกทั้งยังทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม ระบบนิเวศน์ก็ไม่ดี รวมไปถึงสุขภาพของชาวชุมชนก็แย่ลง เนื่องจากได้รับสารเคมีสะสมมาเป็นเวลานาน จนเป็นเหตุให้เกษตรกรกลุ่มหนึ่ง คิดว่าปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไข จึงรวมตัวตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

นายอนุพัทธ์ สุตปฐุม ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตำบลไร่ซิง อ.สามพราน จ.นครปฐม เล่าว่า เมื่อรับรู้ปัญหาว่าที่พี่น้องเกษตรกรขาดทุนกับการทำการเกษตรแบบใช้ปุ๋ยเคมี จึงหาทางแก้ไขโดยเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการใส่ให้กับสวนผลไม้และนาข้าว แต่ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างผลิตกันเอง สุดท้ายไม่สามารถเดินต่อไปได้ เพราะต้นทุนราคาสูง ไม่แพ้ปุ๋ยเคมีและไม่มีความชำนาญในการผสม ปุ๋ยที่ออกมาจึงไม่มีคุณภาพตามที่ต้องการ

“ผมในฐานะแกนนำชาวบ้านในตอนนั้นจึงปรึกษากับหน่วยงานต่างๆ เช่น พัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ พวกเขาก็แนะนำให้เราตั้งกลุ่มขึ้นมาและไปจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อจะได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ

เราก็ตั้งกลุ่มตามที่เขาแนะนำในปี พ.ศ.2552 โดยมีเป้าประสงค์หลักเหมือนกันคือต้องการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตและต้องการฟื้นฟูปรับปรุงโครงสร้างดินให้ดีขึ้น สำคัญอีกอย่างคือลดผลกระทบต่อสุขภาพของชาวบ้านโดยให้หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทน”

ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เล่าต่อว่าหลังจากรวมกลุ่มกันได้ จึงเชิญสมาชิกทั้งหมดเข้ามาพูดคุยนั่งล้อมวงประชุม ชี้แจงถึงปัญหาที่มาร่วมกันตั้งกลุ่ม เพราะทุกคนต้องการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อนำมาทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงและเพื่อลดผลกระทบต่างที่เกิดขึ้นกับพื้นดิน เมื่อทุกคนเข้าใจต่อมาจึงมีการระดมทุนในรูปแบบของการถือหุ้น หุ้นละไม่เกิน 100 บาท คนละไม่เกิน 100 หุ้น เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายเพื่อการผลิตปุ๋ย

“เมื่อมีการรวมกลุ่มกันแล้วเราก็มีการตั้งคณะกรรมการ โดยมาจากการโหวตของสมาชิกในกลุ่ม ประกอบด้วยประธาน รองประธาน เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายควบคุมการผลิต ฝ่ายการตลาด ฝ่ายจัดซื้อ ซึ่งตำแหน่งเหล่านี้จะมีบทบาทหน้าที่ของตนเองชัดเจนทั้งคณะกรรมการและสมาชิกทุกท่านต้องเข้าประชุมทุกเดือน ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ ไม่ก้าวท้าวหน้าที่ต่อกัน มีปัญหาอะไรก็นำเข้าที่ประชุม ใช้เวทีประชุมในการแก้ไขปัญหา”

กรรมการบริหารกลุ่มประชุมปรึกษาหารือกันอยู่เป็นประจำ

สมาชิกในกลุ่มมาช่วยกันทำปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้คอกแรง
สร้างงานสร้างเงินเข้าสู่ครอบครัว

“เรื่องของคุณภาพปุ๋ยเราก็ให้ความสำคัญ เริ่มตั้งแต่การใช้วัตถุดิบที่ใช้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์จะคัดเลือกแต่ของที่มีคุณภาพจากในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย มูลหมูจากฟาร์มที่ไม่ใช้โซดาไฟ เพราะถ้าฟาร์มไหนใช้โซดาไฟจะทำให้ดินเสีย มูลวัวนั้นก็จะใช้วัวนม เพราะวัวประเภทนี้จะกินข้าวโพด ไม่เหมือนวัวทุ่งซึ่งกินหญ้า เมื่อนำมูลวัวมาผสมแล้วนำไปใช้หญ้าจะขึ้นบริเวณที่นำไปใส่ นอกจากนั้นยังใช้มูลค่างควาด้วย เนื่องจากมีธาตุอาหารสูง”

หลักจากนำวัตถุดิบที่ได้มาผสมจนกลายเป็นปุ๋ยโดยฝ่าย

ควบคุมการผลิตดูแลอย่างเข้มงวดจากนั้นทางกลุ่มจะส่งตัวอย่างปุ๋ยไปตรวจคุณภาพที่กรมพัฒนาที่ดินเขต 1 จังหวัดปทุมธานี ซึ่งหน่วยงานนี้ได้รับการยอมรับในวงกว้างว่ามีมาตรฐานสูงเมื่อผ่านแล้วจะได้ใบรับรองคุณภาพซึ่งจะมีการส่งไปตรวจคุณภาพทุกปี

เมื่อปุ๋ยถูกผลิตและนำออกจำหน่าย คุณภาพชีวิตของสมาชิกก็ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดคือสามารถลดต้นทุนการผลิตค่าใช้จ่ายเรื่องปุ๋ยลงได้ทันที จากเดิมที่ใช้ปุ๋ยเคมีราคาหนึ่งหมื่นบาทต่อตัน เหลือเพียงแค่หกพันบาทต่อตันเท่านั้น

อีกทั้งยังมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายปุ๋ยกับคนที่สนใจอีกด้วย และผลผลิตทางการเกษตรก็ดีขึ้นเพราะสภาพดินดี เช่น ส้มโอ ก็จะมีขนาดผลที่ใหญ่กว่าเมื่อก่อนและปลอดภัยไร้พิษ ที่สำคัญสุขภาพของชาวชุมชนก็ดี

“จริงๆเลยนะในความคิดของผมการที่พยายามตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขึ้นมา เพื่อหวังให้สมาชิกในกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหวังว่าพวกเขาจะมีรายได้จากการขายพืชผลได้ในราคาถูก ในราคาสูง ซื้อปุ๋ยอินทรีย์มาใช้ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด และมีรายได้จากผลผลิตที่มีทั้งคุณภาพ รวมทั้ง

สุขภาพของเกษตรกรที่ดีขึ้น”

นายอนุพัทธ์กล่าวว่าหัวใจสำคัญที่ทำให้กลุ่มรวมตัวกันได้อย่างเข้มแข็งเพราะคนในกลุ่มเคารพในกฎกติกา เคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกันและทุกคนเข้าในในหน้าที่และบทบาทของตัวเอง อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกยื่นมือเข้ามาให้การสนับสนุน

“ชุมชนอื่นๆ ที่มีปัญหาไม่ว่าจะเรื่องอะไร ขอให้หัน

หน้าเข้าหากันและร่วมประชุมปรึกษาหารือจัดตั้งกลุ่มกันขึ้นมา หากไม่เข้าใจว่าเขาทำกันอย่างไรก็ไปปรึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นพัฒนาชุมชน เขาก็จะแนะนำให้เราตั้งกลุ่มแนะนำให้เราวางบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน เมื่อทุกคนมีบทบาท มีหน้าที่ ก็มาช่วยกันบริหารจัดการกลุ่ม มาวางกฎระเบียบด้วยกัน หรือถ้าใครต้องการให้ทางกลุ่มแนะนำก็สามารถติดต่อมาได้ยินดีให้คำปรึกษา”

นายบุญมา ปัดกว๋

ฝ่ายควบคุมการผลิตวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตำบลไร่ขิง อ.สามพราน จ.นครปฐม

พื้นที่ในเขตตำบลไร่ขิง อ.สามพราน ใช้ปุ๋ยเคมีทำการเกษตรมายาวนาน ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพไปมาก คือดินจะแข็งและขาดอาหารต่ำ ทำให้พืช ผัก ผลไม้ เจริญเติบโตได้ไม่ดี อีกทั้งผลผลิตก็เต็มไปด้วยสารเคมี อีกทั้งชาวบ้านยังสุขภาพแย่ เนื่องจากได้รับสารพิษจากการใช้ปุ๋ยเคมีแต่พอเกิดวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้ขึ้นมามีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้และจำหน่าย ชาวบ้านที่เข้ามาเป็นสมาชิกก็เปลี่ยนแปลงไปมาก คือ ชาวบ้านมีรายได้จากการขายปุ๋ย นอกจากนี้ผลผลิตทางการเกษตรก็ดีขึ้นไปด้วย เช่น ส้มโอ ซึ่งเป็นสินค้าขึ้นชื่อของทางจังหวัด รสชาติหวานกรอบ มากยิ่งขึ้นหากเทียบกับเมื่อก่อน

นายสื่อยศ บรพภาณจน์

นายกเทศมนตรีเมืองไร่ขิงอ.สามพราน จ.นครปฐม

ผมในฐานะที่เข้ามาช่วยเหลือให้การสนับสนุนในการตั้งกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ยอมรับเลยว่า ก่อนที่จะมีการมารวมกลุ่มกันนั้น สภาพดินที่นี่แย่มาก ทำให้ผลผลิตไม่ดีตามไปด้วย แต่หลังจากรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์มาใช้แทนปุ๋ยเคมี ในช่วงแรกๆ อาจจะยังไม่เห็นผลเท่าไร แต่เมื่อเวลาผ่านไปเห็นผลชัดเจนเนื่องจากผลผลิตออกมามากแล้วได้คุณภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากคุณภาพดินที่ดีขึ้น ชาวบ้านเองก็มีรายได้ทั้งสองทางคือ ขายพืชผลทางการเกษตรได้ในราคาสูงขึ้น และก็มีรายได้จากการขายปุ๋ยอีกทางหนึ่งด้วย